

POLSKIE PRAWO ANTYMONOPOLOWE

Zarys wykładu

redakcja naukowa

Cezary Banasiński

Dariusz Aziewicz, Cezary Banasiński, Adrian Bielecki
Aleksander Braksator, Monika Bychowska, Fabian Elżanowski
Aleksandra Kłoczko, Tomasz Krzyżewski

SERIA AKADEMICKA

POLSKIE PRAWO ANTYMONOPOLOWE

Zarys wykładu

redakcja naukowa
Cezary Banasiński

Dariusz Aziewicz, Cezary Banasiński, Adrian Bielecki
Aleksander Braksator, Monika Bychowska, Fabian Elżanowski
Aleksandra Kłoczko, Tomasz Krzyżewski

SERIA AKADEMICKA

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 czerwca 2018 r.

Recenzent

Prof. dr hab. Hanna Gronkiewicz-Waltz

Wydawca

Agata Jędrasik

Redaktor prowadzący

Grażyna Polkowska-Nowak

Opracowanie redakcyjne

Agnieszka Zagozda

Łamanie

Violet Design Wioletta Kowalska

Poszczególne rozdziały napisali

Cezary Banasiński: rozdz. I

Fabian Elżanowski, Tomasz Krzyżewski: rozdz. II

Cezary Banasiński, Monika Bychowska: rozdz. III

Dariusz Aziewicz, Adrian Bielecki: rozdz. IV

Aleksander Braksator, Aleksandra Kłoczko: rozdz. V i VI

Dariusz Aziewicz: rozdz. VII

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2018

ISBN 978-83-8124-908-9

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	9
---------------------	---

WPROWADZENIE	11
--------------------	----

ROZDZIAŁ I

POWSTANIE, PODSTAWY PRAWNE, ZAKRES I CELE

PRAWA ANTYMONOPOLOWEGO	13
-------------------------------------	----

1. Podstawy prawne ochrony konkurencji	13
2. Powstanie i rozwój prawa antymonopolowego	17
3. Pojęcie konkurencji	26
4. Rynek i jego formy	27
5. Zakres przedmiotowy prawa antymonopolowego	30
5.1. Uwagi ogólne	30
5.2. Cele stosowania prawa antymonopolowego	30
5.3. Przedmiot prawa antymonopolowego – praktyki ograniczające konkurencję i prewencyjna kontrola koncentracji	36
5.4. Interes publiczny jako przesłanka działania organu antymonopolowego	40
6. Zakres podmiotowy prawa antymonopolowego	45
7. Rynek właściwy	55
7.1. Ekonomiczna istota rynku właściwego	55
7.2. Rynek produktowy	56
7.3. Rynek geograficzny	59
7.4. Rynek w ujęciu czasowym	64
7.5. Ewolucja rynku właściwego	65
8. Eksterytorialność stosowania prawa antymonopolowego	66

ROZDZIAŁ II

ZAKAZ ZAWIERANIA POROZUMIEŃ OGRANICZAJĄCYCH KONKURENCJĘ	70
--	----

1. Uwagi wprowadzające	70
2. Pojęcie i formy porozumienia	71
2.1. Uwagi ogólne	71
2.2. Umowy	72
2.3. Uzgodnione działania	72
2.4. Uchwały i inne akty związku przedsiębiorców	74
3. Przesłanka ograniczenia konkurencji jako warunek zakazu zawierania porozumień	75

3.1. Uwagi ogólne	75
3.2. Ograniczenie konkurencji ze względu na cel	75
3.3. Ograniczenie konkurencji ze względu na skutek	77
4. Porozumienia horyzontalne i wertykalne	79
5. Rodzaje porozumień ograniczających konkurencję	80
5.1. Porozumienia cenowe i kondycyjalne	80
5.1.1. Porozumienia cenowe	81
5.1.2. Porozumienia kondycyjalne	85
5.2. Porozumienia kontyngentowe	85
5.3. Porozumienia podziałowe	89
5.4. Porozumienia dyskryminacyjne	92
5.5. Porozumienia związane	94
5.6. Porozumienia ograniczające dostęp do rynku	96
5.7. Zmowy przetargowe	98
6. Porozumienia bagatelne	102
7. Wyłączenia spod zakazu zawierania porozumień ograniczających konkurencję	103
7.1. Zagadnienia ogólne	103
7.2. Wyłączenia grupowe	104
7.3. Wyłączenia indywidualne	106

ROZDZIAŁ III

ZAKAZ NADUŻYWANIA POZYCJI DOMINUJĄCEJ

1. Przedsiębiorca dominujący	110
1.1. Pozycja dominująca przedsiębiorcy	110
1.2. Kolektywna pozycja dominująca	117
2. Zakaz nadużycia pozycji dominującej	122
2.1. Pojęcie nadużycia pozycji dominującej	122
2.2. Nieważność czynności prawnych będących przejawem nadużycia pozycji dominującej	127
3. Praktyki stanowiące przejawy nadużycia pozycji dominującej	129
3.1. Narzucanie nieuczciwych cen (praktyki cenowe), odległych terminów płatności lub innych warunków zakupu albo sprzedaży towarów (praktyki kondycyjalne)	130
3.2. Ograniczenie produkcji, zbytu lub postępu technicznego ze szkodą dla konsumentów lub kontrahentów	138
3.3. Stosowanie uciążliwych lub niejednorodnych warunków umów (dyskryminacja)	143
3.4. Wymuszanie transakcji związanych	148
3.5. Przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji	151
3.6. Narzucanie uciążliwych warunków umów przynoszących nieuzasadnione korzyści	156
3.7. Podział rynku	159
3.8. Nienazwane praktyki nadużycia pozycji dominującej	161

ROZDZIAŁ IV

NADZÓR NAD KONCENTRACJAMI PRZEDSIĘBIORCÓW

1. Funkcja i charakter nadzoru nad koncentracjami przedsiębiorców	162
2. Przesłanki zgłoszenia zamierzonej koncentracji przedsiębiorców	164
2.1. Przesłanki typu koncentracji	165

2.1.1. Połączenie dwóch samodzielnych przedsiębiorców	165
2.1.2. Przejęcie kontroli nad innym przedsiębiorcą	167
2.1.3. Tworzenie wspólnego przedsiębiorcy	171
2.1.3.1. Tworzenie nowego „gracza rynkowego” jako przesłanka decydująca o formie koncentracji	172
2.1.3.2. <i>Joint venture</i> w polskim i unijnym systemie prawnym – różnice	173
2.1.4. Nabycie mienia	174
2.2. Przesłanka obrotu	176
3. Koncentracje wieloetapowe	177
4. Wyłączenie spod obowiązku zgłoszenia	178
4.1. Wyłączenia ilościowe	178
4.2. Wyłączenia jakościowe	179
5. Skutki rynkowe koncentracji	180
5.1. Koncentracje o skutku horyzontalnym	180
5.2. Koncentracje o skutku wertykalnym	184
5.3. Koncentracje o skutku konglomeratowym	187
5.4. Obrona upadającej firmy (<i>failing firm defence</i>)	187
6. Rozstrzygnięcia Prezesa UOKiK w sprawie koncentracji przedsiębiorców	188
6.1. Zgoda na dokonanie koncentracji	189
6.2. Bezwarunkowa zgoda na dokonanie koncentracji	190
6.3. Warunkowa zgoda na dokonanie koncentracji	190
6.4. Zakaz dokonania koncentracji	195
6.5. Zgoda nadzwyczajna	196
7. Naruszenie przepisów dotyczących obowiązku zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców	197
8. Sankcje z tytułu naruszenia obowiązku zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców	199

ROZDZIAŁ V

POSTĘPOWANIE PRZED PREZESEM UOKiK	201
1. Podstawy prawne postępowania przed Prezesem UOKiK	201
2. Rola Prezesa UOKiK w egzekwowaniu zasad określonych w art. 101 i 102 TFUE	203
3. Rodzaje postępowań prowadzonych przez Prezesa UOKiK	204
3.1. Postępowanie wyjaśniające	205
4. Postępowanie antymonopolowe (właściwe)	207
4.1. Postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję	207
4.2. Decyzje w sprawach praktyk ograniczających konkurencję	207
4.2.1. Decyzje w sprawach uznania praktyk za ograniczające konkurencję i nakazujące zaniechania ich stosowania	207
4.2.2. Decyzje w sprawach uznania praktyk za ograniczające konkurencję i stwierdzające zaniechanie ich stosowania	209
4.2.3. Decyzje zobowiązujące przedsiębiorców do zapobieżenia naruszeniom zakazu praktyk ograniczających konkurencję (decyzje zobowiązujące)	210
4.2.4. Decyzje w sprawach zastosowania środków tymczasowych	211
4.3. Termin przedawnienia	212
5. Postępowanie antymonopolowe w sprawach koncentracji	213
5.1. Postępowanie antymonopolowe w sprawie koncentracji wszczynane na wniosek	213
5.2. Postępowanie antymonopolowe w sprawie koncentracji wszczynane z urzędu	213

5.3. Zgłoszenie zamiaru koncentracji	214
5.4. Decyzje w sprawach koncentracji	215
5.4.1. Decyzje wyrażające bezwarunkową zgodę na dokonanie koncentracji	215
5.4.2. Decyzje wyrażające warunkową zgodę na dokonanie koncentracji (modyfikacja koncentracji)	215
5.4.3. Decyzje wyrażające zgodę nadzwyczajną na dokonanie koncentracji	216
5.4.4. Decyzje zakazujące dokonania koncentracji	217
5.4.5. Decyzje nakazujące przywrócenie konkurencji na rynku	217
5.4.6. Decyzje nakazujące podział przedsiębiorcy	218
5.4.7. Decyzje w sprawach przedłużenia terminu na odsprzedaż akcji lub udziałów nabytych lub objętych przez instytucję finansową	218
5.5. Termin przedawnienia	219
6. Kontrola i przeszukiwanie	219
7. Postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej	223
8. Tryb weryfikacji orzeczeń Prezesa UOKiK	224
8.1. Uwagi ogólne	224
8.2. Samokontrola	225
8.3. Odwołanie	226
8.4. Zażalenie	228

ROZDZIAŁ VI

SANKCJE W PRAWIE ANTYMONOPOLOWYM	229
1. Uwagi ogólne	229
2. Cywilnoprawne skutki praktyk ograniczających konkurencję	230
3. Roszczenia odszkodowawcze z tytułu naruszenia prawa antymonopolowego	232
4. Kary pieniężne w prawie antymonopolowym	233
4.1. Uwagi ogólne	233
4.2. Kary pieniężne nakładane na przedsiębiorców	235
4.2.1. Kary za naruszenia o charakterze materialnym	236
4.2.2. Kary za naruszenia o charakterze proceduralnym	237
4.2.3. Kary przymuszające	239
4.2.4. Kary pieniężne nakładane przez Komisję Europejską	239
4.3. Kary pieniężne nakładane na osoby fizyczne	240
4.3.1. Odpowiedzialność osób zarządzających za naruszenia zakazu porozumień ograniczających konkurencję	241
4.3.2. Odpowiedzialność osób fizycznych za naruszenia o charakterze proceduralnym	243
5. Programy łagodzenia kar – <i>leniency</i> i <i>leniency plus</i>	244
6. Dobrowolne poddanie się karze	248

ROZDZIAŁ VII

PRYWATNOPRAWNE STOSOWANIE PRAWA OCHRONY KONKURENCJI	250
1. Podstawy prawne	250
2. Zasady dochodzenia roszczeń	251
3. Wyjawianie środków dowodowych	252

BIBLIOGRAFIA	255
---------------------------	-----

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1025 ze zm.)
- k.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2017 r. poz. 2204 ze zm.).
- k.p.c. – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 155 ze zm.)
- k.s.h. – ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1577 ze zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze sprost. i zm.)
- p.z.p. – ustawa z 29.01.2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1579 ze zm.)
- rozporządzenie Rady 1/2003/WE – rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z 16.12.2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz.Urz. WE L 1, s. 1)
- rozporządzenie Rady 139/2004/WE – rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z 20.01.2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (Dz.Urz. UE L 24, s. 1)
- TFUE – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 47)
- u.o.k.k. – ustawa z 16.02.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2018 r. poz. 798 ze zm.)
- u.z.n.k. – ustawa z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419)

Czasopisma

- AUWr – Acta Universitatis Wratislaviensis
- Dz.Urz. UOKiK – Dziennik Urzędowy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
- iKAR – internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny
- OSNAPiUS – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
- PiP – Państwo i Prawo
- PPH – Przegląd Prawa Handlowego
- R.Pr. – Radca Prawny
- RPEiS – Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny (w latach 1921–1925 Ruch Prawniczy i Ekonomiczny)

Inne

- ECN – Europejska Sieć Organów Ochrony Konkurencji (European Competition Network)
- SA – Sąd Apelacyjny
- SOKiK – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
- TSUE, TS – Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
- UA – Urząd Antymonopolowy
- UOKiK – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

WPROWADZENIE

Oddawana do rąk Czytelników praca *Prawo antymonopolowe. Zarys wykładu* jest przeznaczona zarówno dla studentów prawa i administracji, jak i dla studentów ekonomii. Prawo antymonopolowe znajduje się w przedmiocie programów wyższych uczelni i jest nauczane w ramach publicznego prawa gospodarczego bądź wykładane samodzielnie. Wiedza z tej dyscypliny prawniczej jest niezbędna nie tylko każdemu prawnikowi, lecz także ekonomistom. Związek prawa i ekonomii w tej dziedzinie, jaką jest normatywna regulacja publicznoprawnych reguł ochrony konkurencji, jest specyfiką norm tego prawa. Prawo to posługuje się bowiem niezwykle często pojęciami ekonomicznymi bądź też opartymi na ekonomicznych podstawach pojęciami prawnymi, stworzonymi wyłącznie na potrzeby normowania rynkowych zachowań przedsiębiorców i oceny ich dopuszczalności, których interpretacja nie jest możliwa bez znajomości ekonomii. Stąd też książka zawiera liczne odniesienia do pojęć i kategorii ekonomicznych. Właściwa interpretacja przepisów prawa antymonopolowego nie jest także możliwa bez zrozumienia rynkowego uzasadnienia celu ustawodawstwa antymonopolowego, a tym samym założeń legislacyjnych, których uzasadnienie tkwi w antykonkurencyjnych postępowaniach i koncentracjach przedsiębiorców.

Niniejsza praca jest koniecznym kompromisem między zwięzłością podręczników akademickich na potrzeby wykładu prawa antymonopolowego a niezwykle obszernym jej przedmiotem, ukształtowanym zwłaszcza przez orzecznictwo. Prezentowana w pracy problematyka prawa antymonopolowego koncentruje się na unormowaniach prawa polskiego; wszędzie jednak tam, gdzie istnieje taka potrzeba, podręcznik zawiera odwołania również do prawa antymonopolowego Unii Europejskiej i jego praktycznego stosowania. Polski organ antymonopolowy może bowiem wszcząć postępowanie na podstawie prawa unijnego, jeżeli zakazane postępowanie przedsiębiorców wywiera wpływ na handel między państwami członkowskimi. Odniesienia do prawa unijnego zostały dokonane jednak w niezbędnym zakresie, umożliwiającym zrozumienie wzajemnych powiązań prawa antymonopolowego polskiego i unijnego.

Autorzy dążyli również do niezbędnego wyważenia teoretycznego wykładu akademickiego, będącego formalnodogmatyczną interpretacją norm prawa antymonopolowego oraz – konieczną dla ich pełnego zrozumienia – praktyką stosowania. Prawo

antymonopolowe jest bowiem szczególną dziedziną prawa publicznego gospodarczego z uwagi na niedookreślony charakter jego przepisów. Oparte na klauzulach generalnych i innych pojęciach nieostrych wymaga orzecznictwa kształtującego kierunki wykładni przepisów zakazujących antykonkurencyjnych praktyk i koncentracji przedsiębiorców, pozwalającego na w miarę jednoznaczne ustalenie treści zawartych w nim zakazów. Powiązanie doktrynalnej prezentacji norm prawa antymonopolowego z praktyką ich stosowania sprawia też, że książka nie tylko może być wykorzystana jako podręcznik na potrzeby dydaktyki akademickiej, lecz także powinna służyć potrzebom praktyków, i to nie tylko sędziom oraz profesjonalnym pełnomocnikom procesowym, ale również pracownikom przedsiębiorców.

Książka uwzględnia stan prawny na 1 czerwca 2018 r.

Autorzy

Rozdział I

POWSTANIE, PODSTAWY PRAWNE, ZAKRES I CELE PRAWA ANTYMONOPOLOWEGO

1. Podstawy prawne ochrony konkurencji

Prawo antymonopolowe wiąże się nierozłącznie z mechanizmem rynkowym koordynacji działań przedsiębiorców, którego ochrona – w świetle art. 20 Konstytucji RP – jest powinnością państwa. Ustanawiając nadzór nad mechanizmem rynkowym, państwo tworzy normy prawne, których przedmiotem jest ochrona konkurencji będącej warunkiem sprawnie funkcjonującego rynku. Tak pojmowane prawo ochrony konkurencji jest ukierunkowane na przeciwdziałanie antykonkurencyjnym praktykom przedsiębiorców, których skutkiem jest lub może być eliminacja lub ograniczenie konkurencji na rynku (praktyki ograniczające konkurencję) bądź też naruszenie zasad uczciwego obrotu gospodarczego (praktyki nieuczciwej konkurencji). Odrębną kategorię stanowią działania samego państwa prowadzące do zniekształcenia konkurencji w następstwie udzielania przez państwo i jego agendy selektywnej pomocy określonym przedsiębiorcom (pomoc publiczna zakłócająca konkurencję). Ta ostatnia kategoria ze swojej istoty nie może znajdować podstawy w prawie krajowym, lecz wymaga internacjonalizacji.

 Kwestie nieuczciwych praktyk rynkowych przedsiębiorców normuje ustawa z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji¹, zgodnie z którą **czynem nieuczciwej konkurencji** jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża interesowi innego przedsiębiorcy lub klienta albo narusza ten interes. Przepisy ustawy pozwalają na rozwiązywanie konfliktów między przedsiębiorcami na tle stosunków konkurencji w drodze wnoszenia powództwa cywilnego wobec tych przedsiębiorców, którzy dopuścili się czynów nieuczciwej konkurencji. W przeciwnieństwie do uregulowań prawa antymonopolowego unormowania ustawy należą

¹ Dz.U. z 2018 r. poz. 419.

do regulacji prywatnoprawnej. Z kolei reguły udzielania pomocy publicznej nie mają autonomicznej podstawy w prawie polskim, lecz są częścią prawa unijnego. Ich regulacja w prawie krajowym jest wyłącznie refleksem unormowań prawa unijnego oraz orzecznictwa Komisji Europejskiej, Sądu i Trybunału Sprawiedliwości UE.

Prawo antymonopolowe tworzy ustawa z 16.02.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów², a ponadto art. 101 i 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej³, rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z 16.12.2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu⁴ (obecnie art. 101 i 102 TFUE) oraz rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z 20.01.2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw⁵. Antymonopolowe prawo Unii Europejskiej znajduje zastosowanie wyłącznie w sytuacji, gdy określone praktyki przedsiębiorców, sprzeczne z ustawą antymonopolową, mają jednocześnie wpływ na handel między państwami członkowskimi. W takiej sytuacji Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (organ antymonopolowy) wszczyna postępowanie równoległe na podstawie prawa polskiego i unijnego. Jeżeli tego rodzaju wpływ nie występuje, to znajdują zastosowanie przepisy wyłącznie polskiego prawa antymonopolowego. **Klauzula wpływu na handel** pełni funkcję swoistej normy kolizyjnej, rozdzielając stosowanie prawa unijnego i prawa antymonopolowego państw członkowskich. Przesłanka wpływu na handel jest spełniona, jeżeli w dostatecznym stopniu można przewidzieć, biorąc jako podstawę czynniki obiektywne (prawo, fakty), że określone zachowanie przedsiębiorcy może mieć wpływ pośredni lub bezpośredni, aktualny lub potencjalny na handel między państwami członkowskimi⁶.

- 3 Współpracę krajowych organów antymonopolowych i Komisji Europejskiej ułatwia **Europejska Sieć Organów Ochrony Konkurencji (European Competition Network)**, której instrumenty prawne funkcjonowania zawiera rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003. Organy antymonopolowe państw członkowskich mają możliwość w ramach ECN m.in. wymiany informacji poufnych, w tym ich wykorzystania jako dowodów w prowadzonych przez nie postępowaniach. Główną jednak funkcją Sieci jest wszechstronna wymiana informacji w odniesieniu do postępowań prowadzonych przez Komisję i krajowe organy antymonopolowe. Europejska Sieć Organów Ochrony Konkurencji jest strukturą nieformalną i elastyczną; nie podejmuje decyzji i nie może zmusić swoich członków do działania w określony sposób. Oczekuje się jednak, że konstruktywny charakter dyskusji w ramach Sieci pomoże rozwiązać wiele problemów dotyczących prawa antymonopolowego, które mogą powstać w praktyce.

² Dz.U. z 2018 r. poz. 798 ze zm.

³ Dz.Urz. UE C 326, s. 47.

⁴ Dz.Urz. UE L 1, s. 1; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 2, s. 205.

⁵ Dz.Urz. UE L 24, s. 1; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 3, s. 40–61.

⁶ Obwieszczenie Komisji z 27.04.2004 r. w sprawie pojęcia wpływu na handel na użytek art. 81 i 82 TWE, Dz.Urz. UE C 101, s. 81.

! Stanowienie i stosowanie norm prawa antymonopolowego **znajduje swoje odzwierciedlenie w pojęciu interwencjonizmu**, które na trwałe ukształtowało obraz współczesnego państwa⁷. Treść tego pojęcia wypełniają **trzy podstawowe funkcje państwa**:

- 1) **stabilizacyjna** – ogniskująca się wokół prowadzenia polityki makroekonomicznej nakierowanej na wzrost gospodarczy, kontrolę inflacji czy redukcję bezrobocia (cele te realizowane są poprzez politykę fiskalną, której instrumentem są podatki, oraz politykę monetarną, koncentrującą się wokół problematyki ilości pieniądza na rynku);
- 2) **redystrybucyjna** – związana z ideą społecznej solidarności i zarazem społecznej sprawiedliwości, polegająca na wtórnym podziale dochodu na rzecz osób nieznajdujących swojego miejsca na rynku, a także na rzecz realizacji celów społecznie użytecznych, jak ochrony zdrowia, oświaty czy kultury;
- 3) **alokacyjna** – skupiona generalnie na podejmowaniu działań, które służą wzmocnieniu wolności gospodarczej i prywatnej własności⁸. Ochrona konkurencji zaliczana jest do funkcji alokacyjnej państwa.

Należy zwrócić uwagę, że nacisk na realizację przez państwo zadań stabilizacyjnych oraz funkcji redystrybucyjnej jest zmienny w zależności od określonej doktryny ekonomicznej, której założenia determinują konkretną rolę państwa w gospodarce. Koncepcje liberalne minimalizują rolę państwa w gospodarce, nurty interwencjonistyczne, zapoczątkowane przez J.M. Keynesa, akcentują natomiast znaczenie funkcji stabilizacyjnej; z kolei doktryna państwa dobrobytu, a zwłaszcza koncepcja państwa socjalnego, akcentuje istotną rolę funkcji redystrybucyjnej. Znamienne jest natomiast, że **funkcja alokacyjna nakierowana na ochronę mechanizmu rynkowego poprzez ochronę konkurencji** nie wywołuje, praktycznie od początku myśli interwencjonistycznych, specjalnych kontrowersji, będąc istotnym zadaniem w katalogu zadań państwa oddziałującego na gospodarkę.

W doktrynie prawa administracyjnego gospodarczego panuje zgodność poglądów, że istota konkurencji jako zjawiska odnoszącego się do mechanizmów rynku, podobnie jak i istota konkurowania jako procesu rywalizacji wiążą się z wolnością rywalizujących przedsiębiorców, dysponujących swobodnie własnością. **Konkurencja „realizuje się w związku z wolnością gospodarczą i w ramach tej wolności”**⁹. Teza ta formułowana jest praktycznie od okresu liberalizmu. Wzajemny związek konkurencji

⁷ K. Kiczka, *Wolność gospodarcza a interwencjonizm państwowy* [w:] *Granice wolności gospodarczej w systemie społecznej gospodarki rynkowej. Księga Jubileuszowa z okazji 40-lecia pracy naukowej prof. dr. hab. Jana Grabowskiego*, Katowice 2004, s. 105 i n.; C. Banasiński [w:] *Prawo gospodarcze. Zagadnienia administracyjno-prawne*, red. H. Gronkiewicz-Waltz, M. Wierzbowski, Warszawa 2011, s. 32; E. Domańska, *Wokół interwencji państwa w gospodarce*, Warszawa, 1992, s. 53. Zob. także krytycznie L. van Mises, *Interwencjonizm*, Kraków 2005, s. 26 i n.

⁸ *Podstawy ekonomii*, red. R. Milewski, Warszawa 2004.

⁹ Szeroko A. Powałowski, S. Koraluk, L. Mering, *Prawo ochrony konkurencji*, Warszawa 2004, s. 16.

Autorzy publikacji dążą do wyważenia teoretycznego wykładu akademickiego i praktyki stosowania prawa antymonopolowego. Koncentrują się na unormowaniach polskich, a jeżeli istnieje taka potrzeba – odwołują się do prawodawstwa i orzecznictwa Unii Europejskiej. Odniesienia do prawa unijnego zostały dokonane w niezbędnym zakresie, umożliwiającym zrozumienie jego powiązań z prawem polskim.

Opracowanie zawiera szeroki wybór najnowszego orzecznictwa organu antymonopolowego i sądów z zakresu prawa ochrony konkurencji i konsumentów. Uwzględnia również wszystkie ostatnie nowelizacje tej gałęzi prawa, w tym przede wszystkim:

- przepisy o prywatnoprawnym dochodzeniu roszczeń z tytułu naprawienia szkody wyrażonej przez naruszenie prawa ochrony konkurencji,
- zmiany związane z wejściem w życie ustawy – Prawo przedsiębiorców.

Wiedza z zakresu prawa antymonopolowego jest niezbędna nie tylko każdemu prawnikowi, lecz także ekonomistom. Związek prawa i ekonomii w dziedzinie, jaką jest normatywna regulacja publicznoprawnych reguł ochrony konkurencji, jest specyfiką norm tego prawa, dlatego autorzy uzupełniają omawiane instytucje prawne o odniesienia do pojęć i kategorii ekonomicznych.

Podręcznik jest przeznaczony dla studentów prawa i administracji, nauki ekonomii oraz szeroko rozumianych nauk o zarządzaniu. Powiązanie doktrynalnej prezentacji norm prawa antymonopolowego z praktyką ich stosowania sprawia, że może również służyć praktykom – zarówno sędziom i profesjonalnym pełnomocnikom procesowym, jak i przedsiębiorcom.

LEXOTEKA
więcej niż podręcznik

Poszukaj pozostałych podręczników
dostępnych online

www.lexoteka.pl

9788381249089 W01P01

ISBN 978-83-8124-908-9

9 788381 249089

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL